

UCHWAŁA NR LV/1545/23
RADY MIASTA SZCZECIN
z dnia 12 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Miejskiego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Szczecinie na lata 2024-2028”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, poz. 572, poz.1463 i poz. 1688) i art. 92 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, z 2023 r. poz. 572) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1, ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, poz. 535, poz. 1606) **Rada Miasta Szczecin uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Miejski program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Szczecinie na lata 2024-2028”, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Szczecin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2024 r.

Przewodnicząca Rady Miasta Szczecin

Renata Łażewska

Załącznik do uchwały Nr LV/1545/23
Rady Miasta Szczecin
z dnia 12 grudnia 2023 r.

**MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W SZCZECINIE NA LATA 2024 – 2028**

Spis treści:

Wstęp	3
I. Przemoc domowa – podstawowe informacje	4
1. Definicja przemocy	4
2. Formy przemocy	4
3. Mechanizmy przemocy	5
II. Podstawy prawne Programu	7
III. Diagnoza	8
1. Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023	8
2. System ochrony osób doznających przemocy domowej	12
3. Skala zjawiska przemocy – dane liczbowe	15
IV. Cele Programu i system realizacji Programu	26
1. Cel główny	26
2. Harmonogram realizacji Programu	27
3. Adresaci	44
4. Realizatorzy	44
5. Monitoring i sprawozdawczość oraz ewaluacja Programu	45
6. Źródła finansowania Programu	45
7. Zasoby i realizatorzy	46

Wstęp

Opracowanie, przyjęcie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest wymogiem ustawowym, wynikającym z art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W przypadku Miasta Szczecin, jako gminy na prawach powiatu, przedmiotowy Program zawiera działania z zakresu kompetencji i zadań gminy oraz powiatu.

W uprzednio przyjętym Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2023 kluczowym zadaniem było stworzenie ram organizacyjnych i uruchomienie procedur dla wdrożenia zmian prawnych oraz poprawa dostępności i efektywności działań, wykorzystanie nowych instrumentów i standardów, podniesienie kompetencji osób i instytucji, wypracowanie i rozszerzenie rozwiązań na kolejne obszary związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Niniejszy Program opracowany został zgodnie z ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta wprowadza m. in. zmiany w nazewnictwie – dotychczas stosowane określenie przemoc w rodzinie zostaje zastąpione przemocą domową, ofiary przemocy w rodzinie – osobami doznającymi przemocy domowej, sprawcy przemocy w rodzinie – osobami stosującymi przemoc domową. Stąd w niniejszym dokumencie będą pojawiać się zamiennie wszystkie te określenia. I tak w odniesieniu do sprawozdawczości i diagnozy używana będzie nomenklatura obowiązująca przed nowelizacją ustawy natomiast w odniesieniu do planowanych działań, aktualnie obowiązująca.

W opracowaniu przedmiotowego Programu, uwzględniono zmiany ujęte w znowelizowanej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz dokonano oceny i analizy aktualnego stanu zjawiska oraz podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Miasto Szczecin.

Wiele z dotychczas wdrożonych działań wymaga wzmocnienia i determinacji w ich kontynuowaniu oraz ugruntowania warunków do rzetelnej, corocznej analizy w oparciu o ustalone wcześniej procedury i wskaźniki, które dla uchwycenia dynamiki zmian nie powinny być w krótkich okresach zmieniane, dlatego zakres tego dokumentu nie jest radykalnie odmienny od dokumentu poprzedzającego, uwzględnia jednak doświadczenia wynikające z realizacji poprzedniego Programu.

I. PRZEMOC DOMOWA – PODSTAWOWE INFORMACJE

1. Definicja przemocy

Przemoc domowa w świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. Formy przemocy

Do najczęstszych form przemocy zaliczamy:

- 1) **przemoc fizyczną** – intencjonalne zachowanie powodujące uszkodzenia ciała lub niosące takie ryzyko np. popychanie, policzkowanie, szarpanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, rzucanie przedmiotami, nieudzielenie koniecznej pomocy, duszenie, itp.
- 2) **przemoc psychiczną** – naruszenie godności osobistej, np. obrażanie, zastraszanie, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, wyzywanie, upokarzanie, lekceważenie, obwinianie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, ograniczanie snu i pożywienia, itp.
- 3) **przemoc seksualną** – naruszenie intymności, np. wymuszanie pożycia seksualnego wbrew woli i bez zgody, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, w tym z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.

- 4) **przemoc ekonomiczną** – naruszenie własności, np. kontrolowanie finansów, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, ograniczenie dostępu do wspólnych pieniędzy, zmuszanie do proszenia o pieniądze, uniemożliwienie dostępu do konta bankowego, sprzedaż osobistych lub wspólnych rzeczy, przeglądanie czyichś dokumentów, korespondencji itp.
- 5) **zaniedbanie** – naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich, np. niezaspokajanie podstawowych potrzeb, np. edukacyjnych, pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, nieudzielenie pomocy, brak pomocy w chorobie, itp.

3. Mechanizmy przemocy

- 1) **syndrom wyuczonej bezradności** – w wyniku doświadczeń u osoby doznającej przemocy pojawia się bezradność. Osoba doznająca przemocy poszukuje różnorodnych form pomocy dla siebie. Często okazuje się jednak, że działania mające ją ochronić nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Nabiera ona przekonania, że cokolwiek zrobi nie jest w stanie zmienić swojej sytuacji. Sprawia to, że nie potrafi zmotywować się do działania pomimo poczucia, że jest krzywdzona i źle traktowana oraz mimo wiedzy, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się jest przestępstwem.
- 2) **zjawisko „prania mózgu”** – mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Celem takiego działania jest podporządkowanie osoby doznającej przemocy. Ma ona postępować zgodnie z wizją i pomysłem na jej życie wymyślonym przez osobę stosującą przemoc. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz całkowite podporządkowanie się osobie stosującej przemoc.
- 3) **zespół stresu pourazowego PTSD** – zaburzenia lękowe PTSD są związane z sytuacjami, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa, itp.) niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan, itp.). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość,

wybuchy gniewu, nadmierna czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.

- 4) **zjawisko wtórnej wiktyimizacji** – osoba doznająca przemocy na różnych etapach swojego życia może poszukiwać pomocy w poradzeniu sobie z sytuacją, w której się znalazła. Zwraca się wówczas o wsparcie do osób czy instytucji, które powinny go udzielić. Jeżeli napotka osoby, które zareagują bagatelizowaniem problemu lub obwinianiem osoby doznającej przemocy za sytuację, w której się znalazła, dochodzi do wtórnego zranienia. W takiej sytuacji mówimy o wtórnej wiktyimizacji osoby doznającej przemocy.
- 5) **syndrom sztokholmski** – jest to rodzaj mechanizmu obronnego, który pojawia się u osób doznających przemocy domowej w związku z silnym stresem, którego doznają. Osoby doznające przemocy są wdzięczne za chwile spokoju, czy drobne przywileje. Dlatego też często osoby doznające przemocy pomagają osobom stosującym przemoc w rodzinie.
Objawy syndromu sztokholmskiego:
pozytywne uczucia wobec osoby stosującej przemoc,
zrozumienie przez osobę doznającą przemocy motywów i zachowań osoby stosującej przemoc,
podzielanie poglądów osoby stosującej przemoc,
negatywne uczucia wobec wszystkich ludzi, zarówno bliskich, jak i obcych, którzy próbują ratować osobę doznającą przemocy,
niezdolność zaangażowania się w zachowania, które mogłyby doprowadzić do uwolnienia od osób stosujących przemoc.
- 6) **mechanizm „psychologicznej pułapki”** – osoba doznająca przemocy nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w który zainwestowała czas, uczucia, energię. Wierzy, że będzie lepiej, jeśli tylko ona się bardziej postara i będzie spełniać oczekiwania osoby stosującej przemoc. Wzmacnia to mechanizm zaangażowania i konsekwencji opisany przez Roberta Cialdiniego, który wskazuje, że im więcej poświęcimy energii i czasu angażując się w sprawę, która jest dla nas ważna, tym bardziej będziemy chcieli być konsekwentni i trwać w swoim postanowieniu, nawet jeśli sytuacja jest dla nas niekorzystna i krzywdząca. Mówiąc wprost – im bardziej osoba doznająca przemocy się stara i im więcej energii wkłada w to działanie, tym trudniej jej zrezygnować.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 5) Ustawa z dnia 8 marca o samorządzie gminnym
- 6) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym
- 7) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- 8) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
- 9) Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych
- 10) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- 11) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny
- 12) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego
- 13) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy
- 14) Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego
- 15) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
- 16) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej

Opis powiązań z innymi dokumentami

- 1) Poziom krajowy
 - a) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023
- 2) Poziom regionalny

- a) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
- 3) Poziom lokalny
 - a) Strategia Rozwoju Szczecina 2025
 - b) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin do roku 2027

III. DIAGNOZA

1. Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023

Odwołując się do założeń Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023, w dotychczasowym Programie ujęto zarówno gminne, jak i powiatowe zadania z zakresu czterech grup działań:

- a) **działania uprzedzające:** diagnozujące, informacyjne, edukacyjne kierowane zarówno do ogółu mieszkańców, poszczególnych grup i osób oraz instytucji podmiotów i osób pracujących z faktycznymi i potencjalnymi ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;
- b) **działania interwencyjne:** opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolacyjne, kierowane do sprawców przemocy;
- c) **działania wspierające:** psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne, socjalne i inne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie;
- d) **działania korekcyjno-edukacyjne:** kierowane do sprawców przemocy nastawione na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc.

W ramach Programu wdrożono następujące cele strategiczne, które zostały realizowane zgodnie z dotychczasowym Programem.

1) Wprowadzenie zasad systematycznego monitoringu i pogłębionej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasto Szczecin.

Kluczowe znaczenie w przedmiotowym zakresie miała decyzja o budowaniu systemu monitoringu w oparciu o dokument i procedury „Niebieskie Karty” oraz instrumenty działań wprowadzone nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wraz z identyfikowaniem działań i czynności wykonywanych przez podmioty uczestniczące w tych procedurach i wytwarzane w jej toku informacje. Dane statystyczne zawarte w niniejszym opracowaniu pochodzą z tych ustaleń oraz sprawozdań i informacji sporządzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Dział Interwencji Kryzysowej MOPR, Komendę Miejską Policji, Wydział Oświaty, Prokuraturę, Sądy i kuratorów sądowych. Zespół Interdyscyplinarny ustalając szereg kwestii organizacyjno-prawnych mógł rekomendować odpowiednie rozwiązania, bądź procedury opierając się na rzetelnych danych źródłowych. Zapisy o gromadzeniu i udostępnianiu danych, obowiązkach monitorowania zjawisk i czynności znalazły się w porozumieniach o współpracy zawartych z podmiotami, których przedstawiciele uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Powyższe pozwoliło na porównawcze analizy wiarygodnych danych z kolejnych lat, podejmowanie decyzji korygujących, ewaluację Programu oraz efektywniejsze wykonywanie przez Zespół Interdyscyplinarny koordynacji działań poszczególnych realizatorów.

2) Wprowadzenie zasady ewaluacji podejmowanych działań z zakresu realizacji Programu.

Zapoczątkowano superwizję dla realizatorów zadań, podjęte zostały szeroko zakrojone działania szkoleniowe i informacyjne, opracowano i wdrożono procedury współpracy pomiędzy poszczególnymi przedstawicielami instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego oraz doprecyzowano formę obiegu dokumentów. Uzyskano różnorodny materiał informacyjny, zawarty w poprzednim Programie w postaci wielu konkretnych działań i aktywności realizatorów spośród przewidzianego ustawami katalogu, w tym o charakterze rezultatu finalnego (m.in. liczba założonych i zamkniętych procedur Niebieskie Karty, liczba usamodzielnianych mieszkańców Hostelu dla osób doznających przemocy, liczba postanowień i orzeczeń Prokuratury).

3) Podniesienie poziomu świadomości społecznej i wiedzy mieszkańców Gminy Miasto Szczecin na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz o możliwości uzyskania pomocy.

Do podejmowanych działań na rzecz mieszkańców Gminy Miasto Szczecin w zakresie podnoszenia poziomu świadomości społecznej i wiedzy szczególnie przyczyniły się instytucje działające w tym przedmiocie, m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, Policja, Sąd, Prokuratura oraz organizacje pozarządowe, poprzez organizowanie różnego rodzaju działań, w tym szkoleń, programów, warsztatów, kampanii, itp. Wśród zrealizowanych przedsięwzięć wskazuje się m.in.: kampanię społeczną „Biała Wstążka”, w ramach programu „Złość nie jest zła” odbywały się zajęcia dla dzieci w 3 grup wiekowych, warsztaty dla rodziców „Bunt nastolatka – jak sobie radzić”, warsztaty dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

4) Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, adresowanych do różnych grup odbiorców.

W celu zwiększenia dostępności i efektywności przedmiotowych działań zostały przeprowadzone liczne programy kierunkowe o charakterze profilaktycznym, realizowane w ramach wspólnych działań realizatorów zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy, jak również w ramach inicjatywy własnej poszczególnych podmiotów, m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, Policję, organizacje pozarządowe itp..

5) Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W wyniku istotnych zmian zarówno ustawowych, prawnych jak i organizacyjnych systematycznie przeprowadzane były szkolenia dla przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przedmiotowe warsztaty stanowiły okazję do upowszechnienia wiedzy i informacji o przyjmowanych rozwiązaniach organizacyjno-prawnych na terenie Gminy Miasto Szczecin.

6) Zapewnienie pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc, w tym wdrażanie i upowszechnianie kompleksowych programów ochrony ofiar.

W celu usprawnienia i wdrożenia oraz upowszechnienia programów ochrony ofiar opracowane zostały dokumenty do wykorzystania w ramach prac grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, dotyczące indywidualnego programu pomocy skierowanego do osób objętych wsparciem. Jednocześnie realizowane były działania pomocowe i edukacyjno-profilaktyczne przez organizacje pozarządowe z ich własnej inicjatywy i w ramach zadań zleconych przez Gminę Miasto Szczecin w formie punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym, grup wsparcia, szeroko rozumianego poradnictwa, mediacji, szkoleń oraz warsztatów terapeutycznych.

7) Upowszechnienie działań interwencyjnych i korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach podjętych działań w zakresie upowszechniania programu korekcyjno – edukacyjnego wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wprowadzono systematyczne spotkania kuratorów sądowych oraz przedstawicieli grup roboczych przy Zespole Interdyscyplinarnym ze specjalistami realizującymi program, mające na celu szersze wykorzystanie programu jako narzędzia zwiększającego skuteczność oddziaływań wobec osób, które mają już wydane postanowienie w zakresie realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego oraz osób, które są wskazane w procedurze „Niebieskie Karty” jako osoby podejrzewane o stosowanie przemocy w rodzinie. Jednocześnie podejmowane działania miały na celu przede wszystkim zwiększenie skuteczności ochrony osób doświadczających przemocy poprzez interwencje w środowisku prowadzące do opuszczenia lokalu przez osobę podejrzewaną o stosowanie przemocy w rodzinie.

8) Integracja środowisk.

Działaniem inicjującym budowanie Lokalnego Systemu było powołanie w 2011 roku Zarządzeniem Prezydenta Miasta Szczecin Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego działalność reguluje Uchwała Rady Miasta Szczecin w sprawie trybu i sposobu powoływania i

odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, na podstawie porozumień zawartych z Prezydentem Miasta Szczecin uczestniczyli specjaliści zatrudnieni w różnych instytucjach i organizacjach pozarządowych: Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczecinie, Urzędzie Miasta Szczecin, placówkach ochrony zdrowia, Policji, Oświacie, Prokuraturze, Sądzie, łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z kompetencji służbowych, jak również podejmując współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom uwięzonym w przemoc w rodzinie oraz przeciwdziałania temu zjawisku.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego przyczyniła się do międzysektorowej współpracy, w tym opracowania zasad współdziałania i obiegu dokumentów między współpracującymi instytucjami. Wymiana doświadczeń w gronie przedstawicieli różnych podmiotów, instytucji pozwoliła lepiej poznać specyficzne regulacje, przepisy wewnętrzne, funkcjonujące w nich procedury, a także wzajemne potrzeby, oczekiwania, możliwości i ograniczenia. Ponadto, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wspólnie mogli przygotowywać wnioski, propozycje i rekomendacje, zebrać dane i propozycje do niniejszego dokumentu. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w indywidualnych przypadkach była realizowana poprzez grupy robocze powoływane przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

2. SYSTEM OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Skutecznym rozwiązaniem w przedmiocie ochrony osób doznających przemocy domowej jest kompleksowy system wsparcia w szczególności w obszarze prewencji, interwencji oraz reintegracji. Strategiczną instytucją wspierania osoby uwięzanej w przemoc jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, jako koordynator wszelkich działań w tym obszarze.

Kluczową rolę w systemie stanowi Zespół Interdyscyplinarny wraz z grupami diagnostyczno-pomocowymi, które podejmują szereg działań mających na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej oraz rozwiązywanie problemów

związanych z jej wystąpieniem. Ponadto, w poszczególnych komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w tym w Rejonowych Ośrodkach Pomocy Rodzinie, Dziale Pomocy Osobom Bezdomnym, Dziale Interwencji Kryzysowej zostały opracowane i wdrożone zasady postępowania w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Najistotniejszym priorytetem jest założenie, że wiedza na temat sytuacji danej rodziny, w której zachodzi podejrzenie występowania przemocy, musi być zebrana przed spotkaniem grupy diagnostyczno-pomocowej. W tej sytuacji pracownik socjalny zobowiązany jest nawiązać kontakt z daną rodziną niezwłocznie, po otrzymaniu informacji o wypełnieniu formularza „Niebieska Karta A”. Jednocześnie w Gminie Miasto Szczecin instytucje, które są zobowiązane ustawowo do określonych działań w przypadkach podejrzenia przemocy domowej, przyjęły w drodze regulacji wewnętrznych procedury postępowania i współdziałania w tym obszarze. Dotyczy to w szczególności sytuacji związanych z interwencyjnym zabezpieczeniem dziecka w wyniku ujawnienia, iż opiekunowie są niezdolni do sprawowania opieki nad małoletnim dzieckiem lub dziećmi. Ponadto, upowszechniony został w podmiotach ochrony zdrowia wzór dokumentu tj. zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie, określony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. W efekcie zdobytych doświadczeń Zespół Interdyscyplinarny rekomendował algorytm postępowania w procedurze „Niebieskie Karty” w odniesieniu do Policji i Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w tym Działu Interwencji Kryzysowej.

Ważnym ogniwem systemu ochrony osób doznających przemocy domowej jest specjalistyczna pomoc oferowana przez **Dział Interwencji Kryzysowej** w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, który podejmuje interwencje w środowisku. Ponadto, całodobowy kontakt telefoniczny pozwala na zweryfikowanie napływających w różnych formach zgłoszeń przemocy w rodzinie.

Zgłoszenia, w zależności od potrzeb, przekazywane są pracownikom socjalnym Rejonowych Ośrodków Pomocy Rodzinie i Działu Pomocy Osobom Bezdomnym, jednocześnie podejmowane są bezpośrednio wyjazdy interwencyjne, zawiadamiane są w razie potrzeby inne służby oraz podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, zabezpieczane są dzieci w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia w związku z wystąpieniem przemocy domowej lub

rażącymi zaniedbaniami w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Jednocześnie obligatoryjnie przekazuje się osobom doznającym przemocy informacje nt. dostępnej oferty pomocowej podczas rozmowy wspierającej oraz osobom podejrzewanym o stosowanie przemocy informacje w zakresie ewentualnych konsekwencji prawnych.

Głównym celem pracy psychologicznej oraz terapeutycznej jest odzyskanie przez osobę w kryzysie zdolności do samodzielnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach poprzez złagodzenie objawów reakcji kryzysowej. Pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie oferują profesjonalne wsparcie, w tym usługi specjalistów, terapię krótkoterminową w kryzysie, udział w grupach wsparcia, zajęciach psychoedukacyjnych dla osób doznających przemocy oraz prowadzą działania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a także kompleksowe działania na rzecz osób znajdujących się w kryzysie.

1) Hostel dla osób doznających przemocy w rodzinie

Mimo upowszechnienia instrumentów ochrony osób doznających przemocy domowej w drodze zobowiązań wobec osób stosujących przemoc domową, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w swoich zasobach posiada Hostel, który dysponuje 21 miejscami noclegowymi wraz z niezbędną infrastrukturą umożliwiającą bezzwłoczne zaoferowanie schronienia. Osobom umieszczonym w przedmiotowym Hostelu oferuje się pakiet usług wspierających, doradczych, opracowuje wspólnie indywidualny plan pomocowy zmierzający do uzyskania samodzielności. Hostel jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową nie posiada barier architektonicznych.

2) Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy

Celem działalności Punktu jest:

zdiagnozowanie problemów w zakresie uzależnień i przemocy domowej oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego.

Zadania Punktu konsultacyjnego:

- a) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej,

- b) udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad terapeutycznych, socjalnych i profilaktycznych w sprawach uzależnień i przemocy,
- c) wspomaganie osób pijących ryzykownie i szkodliwie w podjęciu decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia,
- d) motywowanie osób współuzależnionych do ewentualnego podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego,
- e) udzielanie wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupach wsparcia,
- f) inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy domowej poprzez udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- g) gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla rodziny,
- h) współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Punkt udziela wsparcia dla:

- a) osób doznających przemocy w rodzinie lub stosujących przemoc wobec członków rodziny,
- b) dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców,
- c) osób uzależnionych,
- d) osób współuzależnionych,
- e) osób będących w kryzysie.

3. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY – DANE LICZBOWE

Przemoc domowa jest złożonym zjawiskiem a dokładny pomiar jego skali, zarówno na świecie jak i w Polsce, a także na poziomie lokalnym jest trudny do zrealizowania. Najpoważniejszą trudnością w diagnozowaniu wielkości zjawiska przemocy domowej jest uzyskanie wiarygodnych, rzeczywistych danych charakteryzujących jej rozmiary. Nadal wiele przypadków przemocy domowej nie jest zgłaszanych, głównie z powodu strachu, wstydu, braku wiary w skuteczność prawa i obowiązujących procedur. W przypadku, gdy osoby doznające przemocy domowej decydują się na ujawnienie tego problemu, rodzaj i skutki doznanej przemocy mogą oceniać jedynie subiektywnie, to znaczy minimalizować je lub wyolbrzymiać.

Można jednak próbować oszacować skalę zjawiska przemocy domowej za pomocą dostępnych źródeł informacji. Są nimi m.in. statystyki Zespołu Interdyscyplinarnego dot. uruchomionych procedur Niebieskie Karty, statystyki Policji, czy dane zbierane przez podmioty udzielające pomocy osobom dotkniętym przemocą domową oraz prowadzące oddziaływania wobec sprawców przemocy domowej.

Poniżej przedstawiona została skala zjawiska w ujęciu lokalnym – na obszarze Miasta Szczecin – w latach 2018–2022.

1) Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Realizacją zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny oraz Grupy Diagnostyczno-Pomocowe.

Tabela 1. Liczba formularzy „Niebieska Karta-A” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2022.

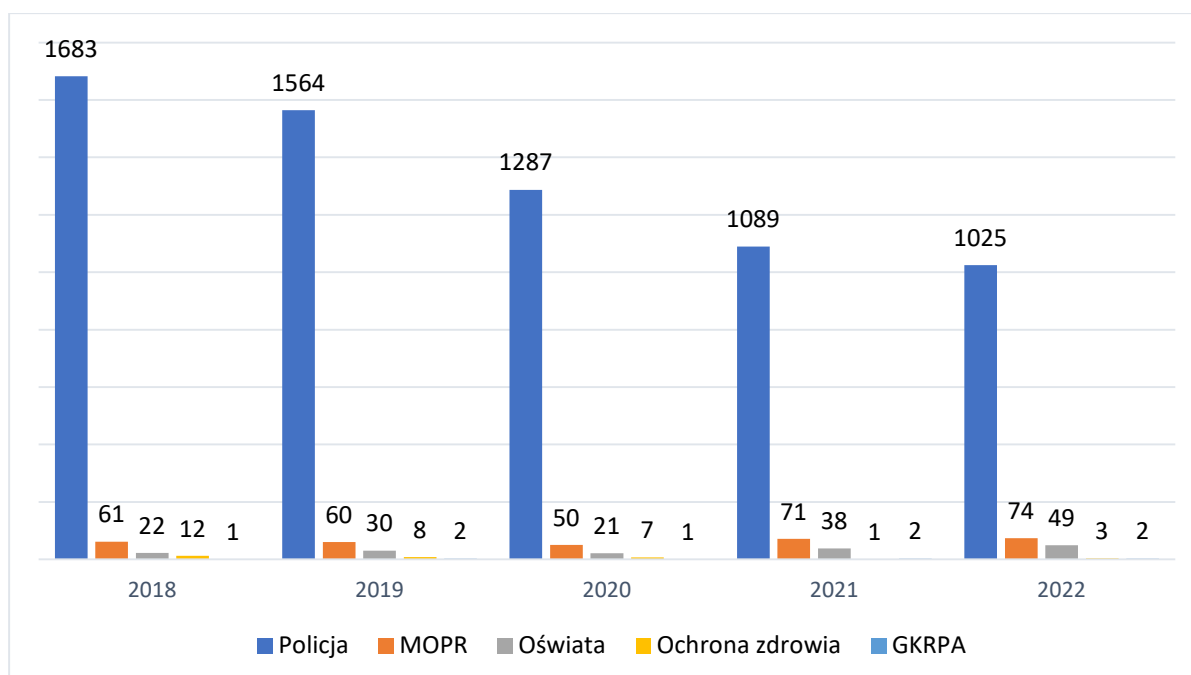
Rok	Liczba formularzy „Niebieska Karta-A”
2018	1 779
2019	1 664
2020	1 366
2021	1 201
2022	1 153

Formularze „Niebieska Karta-A” są przekazywane do Zespołu Interdyscyplinarnego przez następujące instytucje:

- a) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie lub inny OPS
- b) Policję
- c) placówki oświatowe
- d) placówki ochrony zdrowia
- e) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poniższe wykresy obrazują liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez poszczególne instytucje.

Wykres 1. Liczba wszczętych procedur przez poszczególne instytucje w latach 2018-2022.

Najwięcej procedur „Niebieskie Karty” wszczynanych jest przez Policję (2018 r. – 1 683, 2019 r. – 1 564, 2020 r. – 1 287, 2021 r. – 1 089, 2022 r. – 1 025), następnie przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (2018 r. – 61, 2019 r. – 60, 2020 r. – 50, 2021 r. – 71, 2022 r. – 74), kolejne są placówki oświatowe (2018 r. – 22, 2019 r. – 30, 2020 r. – 21, 2021 r. – 38, 2022 r. – 49). Najmniej procedur wszczynają: placówki ochrony zdrowia (2018 r. – 12, 2019 r. – 8, 2020 r. – 7, 2021 r. – 1, 2022 r. – 3) oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (2018 r. – 1, 2019 r. – 2, 2020 r. – 1, 2021 r. – 2, 2022 r. – 2).

Osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że zostały dotknięte przemocą zgodnie z danymi statystycznymi, w większości stanowią kobiety. Poddając analizie liczbę kobiet w odniesieniu do liczby ogólnej, należy podkreślić, że stanowią one 72%.

Tabela 2. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w latach 2018-2022.

Rok	2020	2021	2022
Ogółem	1 766	1 368	1 311
Kobiety	1 322	943	946
Mężczyźni	239	235	123
Małoletni	205	190	242

*2018-2019 – brak danych

Głównymi osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową są mężczyźni, którzy według danych na przełomie 3 lat stanowili od 83% w 2020 roku do 85% w 2022 roku. Należy podkreślić, że odsetek kobiet, jako osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie jest na przestrzeni 3 lat na podobnym poziomie, natomiast osoby nieletnie stanowią odsetek wśród tych osób.

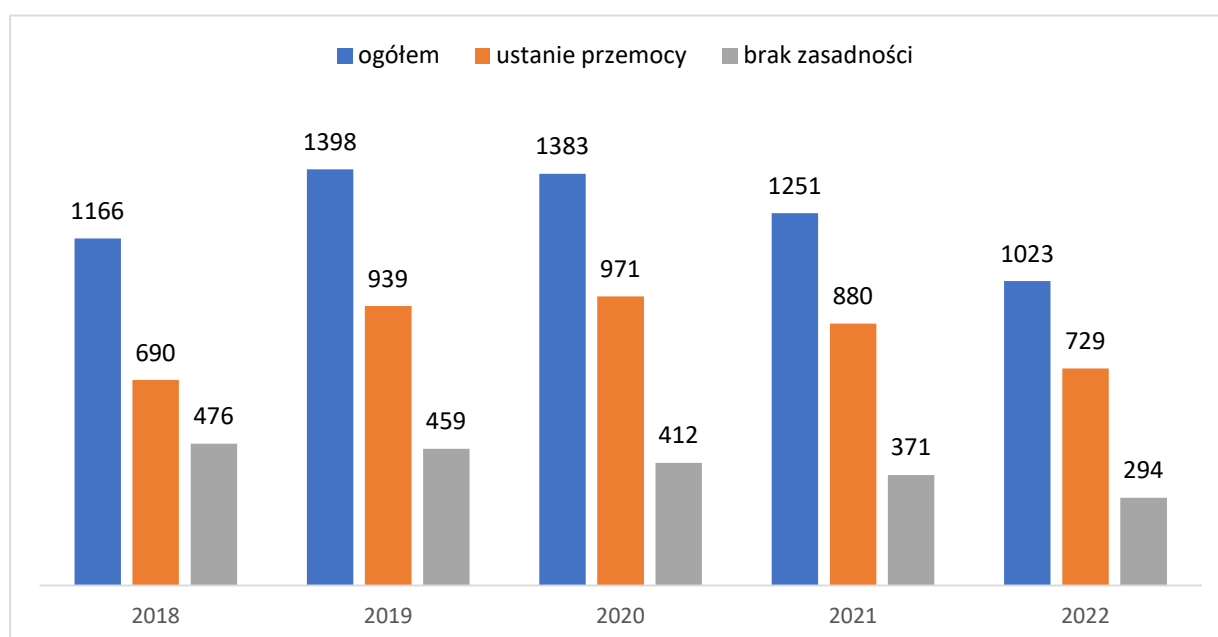
Tabela 3. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w latach 2018-2019.

Rok	2020	2021	2022
Ogółem	1 692	1 201	1 234
Kobiety	269	191	178
Mężczyźni	1 407	998	1 049
Małoletni	16	12	7

*2018-2019 – brak danych

Kolejny wykres przedstawia liczbę zamkniętych procedur Niebieskie Karty w danym roku, w tym z powodu: ustania przemocy lub braku zasadności prowadzenia działań w latach 2018-2022.

Wykres 2. Liczba zamkniętych procedur Niebieskie Karty w latach 2018-2022.

Dane dotyczące zakończonych procedur Niebieskie Karty odnoszą się do procedur wszczętych w danym roku oraz w latach poprzednich a zakończonych w danym roku.

Każda wszczęta procedura ma swoją kontynuację w pracy indywidualnej z osobami doznającymi przemocy, jak i również z osobami stosującymi przemoc. Szczegółowe działania pomocowe były ustalane w czasie spotkań grup roboczych. Grupy miały na celu omówienie dotychczasowych działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Powoływane były w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach, dlatego liczba ich posiedzeń uzależniona była od indywidualnych potrzeb.

Poniższa tabela przedstawia liczbę przeprowadzonych grup roboczych w latach 2018 – 2022.

Tabela 4. Liczba przeprowadzonych grup roboczych w latach 2018-2022.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
liczba grup roboczych	2 658	2 498	1 490	1 968	1 778

2) Dane Zespołu Interdyscyplinarnego dot. procedur Niebieskie Karty w rodzinach obcokrajowców

Od 2022 r., do Zespołu Interdyscyplinarnego zaczęło wpływać więcej procedur Niebieskie Karty założone w rodzinach obcokrajowców. W latach poprzednich takie procedury zdarzały się sporadycznie. W 2022 r. do Zespołu wpłynęło 91 formularzy Niebieska Karta przekazane przez poszczególne jednostki:

- Policja – 82
- pomoc społeczna – 1
- oświata – 8.

W 2022 r., osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że zostały dotknięte przemocą zgodnie z danymi statystycznymi, były kobiety, które stanowią 71% w odniesieniu do ogólnej liczby osób.

Tabela 5. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w 2022 roku.

Rok	2022
Ogółem	77
Kobiety	55
Mężczyźni	5
Małoletni	17

Głównymi osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową są mężczyźni, którzy stanowili 78% w 2022 roku.

Tabela 6. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w 2022 roku.

Rok	2022
Ogółem	77
Kobiety	16
Mężczyźni	60
Małoletni	1

Kolejny wykres przedstawia liczbę zamkniętych procedur Niebieskie Karty prowadzonych wobec obcokrajowców w 2022 roku, w tym z powodu: ustania przemocy lub braku zasadności prowadzenia działań w latach 2018-2022.

Tabela 7. Liczba zamkniętych procedur Niebieskie Karty w latach 2018-2022.

Rok	2022
Ogółem	67
Ustanie przemocy	43
Brak zasadności	24

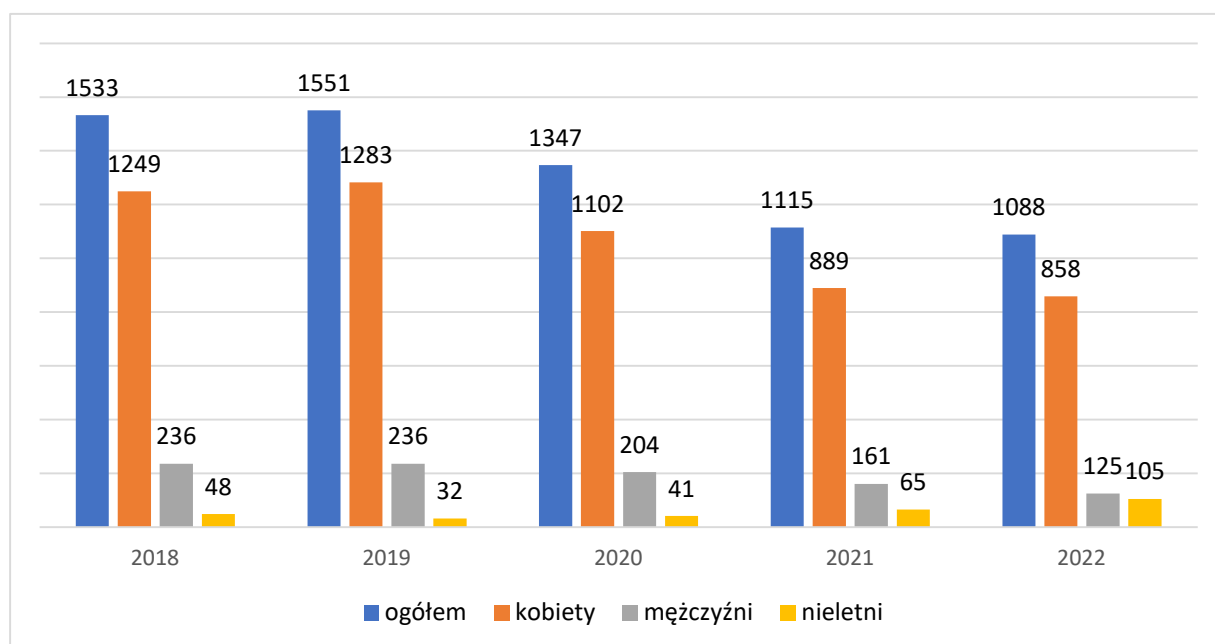
Trudnością w prowadzeniu procedur Niebieskie Karty wśród obcokrajowców była bariera językowa. Wymagało to, w wielu przypadkach, korzystania podczas prac grup roboczych, z pomocy tłumacza. Dostrzeżono również problem niskiej

świadomości obywateli w obszarze przemocy domowej, również w rozumieniu obowiązujących w Polsce przepisów prawa w tym zakresie.

3) Dane Policji

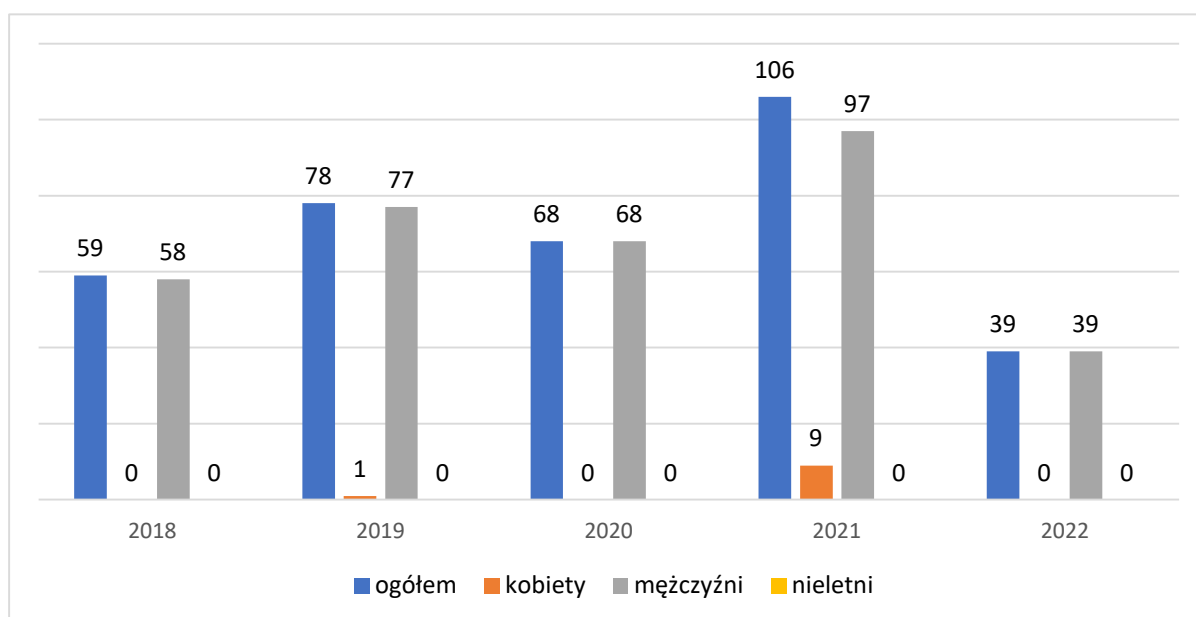
Pierwszy sygnał o tym, że jest podejrzenie występowania przemocy domowej trafia najczęściej do Policji. Dane przedstawione poniżej przedstawiają liczbę interwencji domowych Policji w związku zaistnieniem przemocy domowej.

Wykres 3. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w latach 2018-2022.

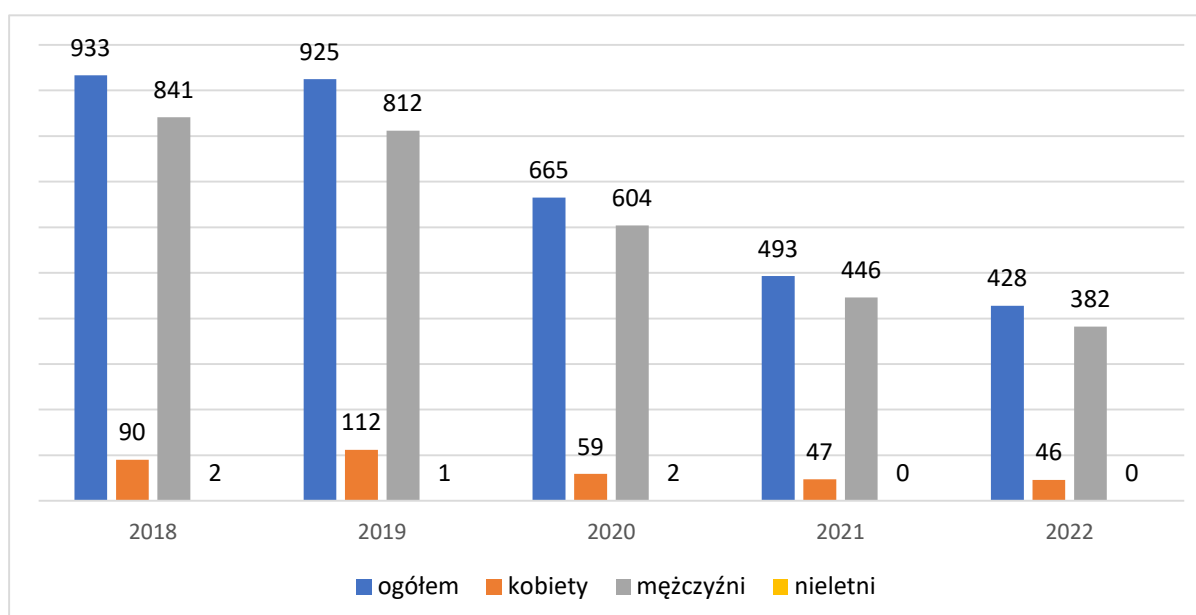
Działania podejmowane przez Policję w obszarze ochrony osób doznających przemocy domowej polegają na interwencji w miejscu zamieszkania, sporządzenia opisu zdarzenia, zatrzymaniu osób stosujących przemoc domową, stwarzających zagrożenie dla życia bądź zdrowia osób doznających przemocy domowej oraz udzieleniu informacji o możliwości uzyskania pomocy. Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby osób stosujących przemoc domową zatrzymanych przez Policję.

Wykres 4. Liczba osób zatrzymanych w latach 2018-2022.

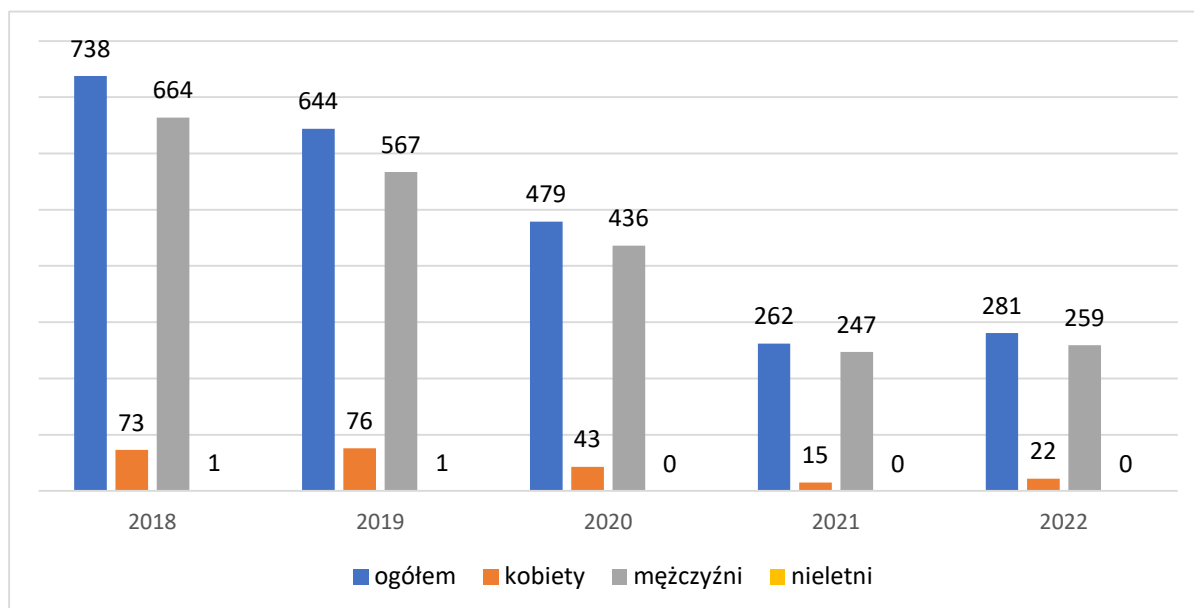

Rodziny, w których występuje problem alkoholowy są bardziej narażone na przemoc niż te, w których problemu takiego nie ma. Potwierdzają to dane Policji dotyczące interwencji w sytuacji przemocy domowej, podczas których osoba, co do której było podejrzenie, że stosowała przemoc domową była nietrzeźwa. Nie oznacza to jednak, że nadużywanie alkoholu stanowi przyczynę przemocy. Bezpośrednią przyczyną przemocy jest agresja, a zachowania agresywne uwarunkowane są czynnikami biologicznymi, społecznymi, psychologicznymi czy kulturowymi.

Wykres 5. Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu w latach 2018-2022.

Wykres 6. Liczba osób stosujących przemoc domową przewiezionych do Szczecińskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w latach 2018-2022.

Z powyższych danych wyraźnie wynika, że najliczniejszą grupę osób przewożonych do Szczecińskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień stanowią mężczyźni.

4) Dane Działu Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie (DIK)

Do najczęściej zgłaszanych problemów w DIK należy doznawanie przemocy domowej. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób z podziałem na płeć, które zgłosiły się po pomoc do DIK w latach 2018-2022.

Tabela 8. Liczba osób zgłaszających się do DIK w latach 2018-2022.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	299	330	262	265	355
Kobiety	159	205	126	109	112
Mężczyźni	14	18	8	10	17
Małoletni	119	94	94	133	196
Brak danych	7	13	34	13	30

Z powyższych danych wynika, że w 2022 r. znacznie wzrosła liczba osób zgłaszających się do DIK, w szczególności wzrosła liczba małoletnich, którzy skorzystali ze wsparcia w postaci poradnictwa oraz pomocy psychologicznej.

W ramach DIK funkcjonuje Hostel dla osób doświadczających przemocy. Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby osób, które otrzymały schronienie w Hostelu w latach 2018-2022.

Tabela 9. Liczba osób, które otrzymały schronienie w Hostelu w latach 2018-2022.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	60	72	37	19	35
Kobiety	24	30	15	10	16
Mężczyźni	2	3	0	0	1
Małoletni	34	39	22	9	18

Osoby przebywające w Hostelu zostały objęte indywidualnym programem pomocowym. Miały możliwość skorzystania ze wsparcia psychologicznego, spotkań indywidualnych i grupowych, jak również z indywidualnej terapii krótkoterminowej.

5) Aktualne rekomendacje

Za istotne dla realizacji przyjętych celów w przedmiotowym Programie Zespół Interdyscyplinarny rekomenduje:

- 1) upowszechnienie informacji o zmianach wynikających z wprowadzenia nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 2) rozwijanie poradnictwa i indywidualnego wsparcia specjalistycznego;
- 3) upowszechnianie procedur i praktyk pracy z rodziną z dziećmi stosowanych przez Dział Wsparcia Rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie poprzez pracę asystenta rodziny;
- 4) dostosowywanie (rozwijanie) działalności Zespołu ds. Procedury Niebieskie Karty Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie do skali zadania, w tym zapewnienie tłumaczy odpowiednio do rozpoznanych potrzeb;
- 5) utrzymanie i funkcjonowanie mieszkania treningowego, w szczególności dla kobiet z dziećmi, które po okresie pobytu w Hostelu oczekują na uregulowanie sytuacji mieszkaniowej i wymagają dłuższego wsparcia w procesie uwalniania się od osoby stosującej przemoc;
- 6) tworzenie i utrzymanie nowych mieszkań treningowych dla osób doświadczających przemocy domowej;

- 7) współpracę z organizacjami pozarządowymi w sposób umożliwiający kreowanie na użytek pracy grup diagnostyczno–pomocowych katalogu konkretnych usług i świadczeń z zakresu poradnictwa i terapii pedagogicznej, w tym zajęć w zakresie wzmacniania umiejętności pedagogicznych poprzez naukę wychowania bez użycia przemocy przy udziale specjalistów zatrudnionych w tych organizacjach oraz udzielanie wsparcia specjalistycznego dzieciom i młodzieży;
- 8) wykorzystanie zewnętrznych instrumentów oraz programów aktywizacji zawodowej i samodzielności ekonomicznej w celu usamodzielnienia się osób doznających przemocy;
- 9) popularyzację informacji na temat dostępnych instrumentów pomocowych, miejsc świadczenia takich usług, upowszechniania praw i instrumentów ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 10) współpracę z innymi jednostkami z zakresu profilaktyki uzależnień;
- 11) kreowanie rozwiązań poprawiających dostępność do szybkiej diagnostyki medycznej dla osób doznających przemocy, w sytuacjach podejmowanych w czasie interwencji w środowisku, w szczególności, gdy dotyczy to małoletniego dziecka;
- 12) intensyfikowanie przez Wydział Oświaty Urzędu Miasta Szczecin działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży;
- 13) prowadzenie sprawozdawczości towarzyszącej realizacji przedmiotowego Programu, w tym dla potrzeb sprawozdań zewnętrznych, w szczególności na potrzeby Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie według przyjętych przez Zespół Interdyscyplinarny zasad.

Zakłada się, że Zespół Interdyscyplinarny będzie dokonywał kolejnych rekomendacji poprzedzonych okresowymi analizami, raportami i sprawozdaniami. Rekomendacje takie wynikać mogą także ze zmian przepisów prawa, w tym prawa miejscowego, o ile odnosić się będą do obszaru objętego Programem lub nie dających się przewidzieć okoliczności istotnie rzutujących na realizację przewidzianych Programem zadań.

IV. CELE PROGRAMU I SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU

1. Cel główny

Przyjmuje się cele i obszary realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w odniesieniu do obszaru Gminy Miasto Szczecin.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Miasto Szczecin.

Realizacja celu głównego odbywać się będzie w 4 obszarach:

- I. Profilaktyka
- II. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową
- III. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową
- IV. Kompetencje służb, osób i instytucji

2. Harmonogram realizacji Programu

Obszar I – Profilaktyka

Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki, zakres informacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.1. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej w Szczecinie	1.1.1. Analiza zjawiska przemocy domowej w oparciu o dokumentację Niebieskich Kart prowadzoną przez Zespół Interdyscyplinarny	1. Ogólna liczba formularzy Niebieskie Karty, które wpłynęły do Zespołu, w tym przekazanych przez: Policję, pomoc społeczną, oświatę, ochronę zdrowia, GKRPA 2. Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty (podział na zakończone z powodu ustania przemocy i zrealizowania indywidualnego planu pomocy oraz zakończone z powodu braku zasadności podejmowanych działań 3. Liczba wniosków skierowanych do GKRPA, prokuratury, sądu, innych podmiotów (w tym o dodatkowe środki ochrony dla osoby doznającej przemocy) 4. Liczba grup roboczych 5. Liczba spotkań grup roboczych	Zespół Interdyscyplinarny (ZI)	informacja do końca marca każdego roku

		6. Liczba osób doznających przemocy 7. Liczba osób stosujących przemoc		
	1.1.2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Miasto Szczecin na podstawie dostępnych danych statystycznych z zakresu poszczególnych obszarów Programu. Wydawanie rekomendacji	1. Dane z raportu ZI 2. Informacja Wydziału Oświaty 3. Informacja Policji 4. Informacja Sądu 5. Informacja prokuratury 6. Sprawozdania GKRPA 7. Sprawozdania MOPR 8. Sprawozdania innych realizatorów	WSS ZI	Raport zbiorczy do 30 marca danego roku
1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy domowej	1.2.1. Prowadzenie kampanii społecznych w zakresie przemocy domowej	1. Liczba kampanii lokalnych 2. Liczba kampanii ogólnokrajowych na terenie Szczecina	MOPR Policja WSS organizacje pozarządowe	2024-2028
	1.2.2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami	1. Liczba organizacji prowadzących edukację z zakresu zjawiska przemocy domowej 2. Liczba i formy ww. działań edukacyjnych	WSS MOPR w zakresie	2024-2028

	lub związkami wyznaniowymi w celu prowadzenia edukacji o zjawisku przemocy domowej		zlecenia zadań Organizacje pozarządowe w zakresie realizacji zleconych zadań	
1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	1.3.1. Opracowanie i realizacja programów promujących i wdrażających prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową	1. Liczba opracowanych programów 2. Liczba programów zrealizowanych 3. Liczba osób objętych realizowanymi programami, z podziałem na płeć	MOPR Policja WOŚ WSS Organizacje pozarządowe	2024-2028
	1.3.2. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w	1. Liczba podmiotów prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej 2. Liczba realizowanych programów 3. Liczba osób biorących udział w programach z podziałem na płeć	MOPR WSS Organizacje pozarządowe	2024-2028

	rodzinach zagrożonych przemocą domową			
--	--	--	--	--

Obszar II – Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki, zakres informacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
2.1. Rozwój współpracy i infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej	2.1.1. Tworzenie i funkcjonowanie grup roboczych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego	1. Liczba instytucji, których przedstawiciele uczestniczą w pracach grup diagnostyczno – pomocowych	ZI Podmioty uczestniczące w pracach grup roboczych	2024-2028
	2.1.2. Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej	1. Liczba podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej 2. Liczba podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin doznających przemocy domowej 3. Liczba placówek zapewniających miejsca noclegowe oraz specjalistyczne poradnictwo 4. Zakres działań podmiotów realizujących zadania	MOPR WSS Woś	2024-2028

	<p>2.1.3. Utrzymanie i rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej - ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej - ośrodków interwencji kryzysowej - innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej, w tym mieszkań chronionych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba utworzonych/funkcjonujących w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej, ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodków interwencji kryzysowej, innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej 2. Liczba ww. placówek 3. Zakres i rodzaj świadczonych usług przez ww. placówki 4. Liczba mieszkań treningowych 5. Liczba osób korzystających z mieszkań treningowych z podziałem na płeć i wiek 	<p>MOPR</p> <p>WSS</p> <p>SCPU</p> <p>Inne podmioty realizujące ww. zadania</p>	<p>2024-2028</p>
	<p>2.1.4. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zleczanych lub wspólnie realizowanych projektów 	<p>WSS</p> <p>MOPR</p>	<p>2024-2028</p>

	<p>między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej</p>			
<p>2.2. Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej</p>	<p>2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej</p>	<p>1. Liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych</p>	<p>MOPR WSS WOŚ Policja</p>	<p>2024-2028</p>
	<p>2.2.2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób doświadczających przemocy domowej w zakresie postaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową</p>	<p>1. Liczba zajęć dla osób doświadczających przemocy domowej 2. Liczba osób uczestniczących w zajęciach</p>	<p>MOPR ZI</p>	<p>2024-2028</p>

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	2.3.1. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	<p>1. Liczba osób doznających przemocy domowej z podziałem na płeć i wiek</p> <p>2. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego w danej instytucji z podziałem na płeć i wiek</p>	<p>MOPR</p> <p>WSS</p> <p>SCPU</p> <p>GKRPA</p>	2024-2028
	2.3.2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej	<p>1. Liczba ośrodków wsparcia</p> <p>2. Liczba miejsc w ośrodkach wsparcia na terenie Szczecina</p> <p>3. Liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia z podziałem na płeć i wiek</p> <p>4. Liczba ośrodków interwencji kryzysowej</p> <p>5. Liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej z podziałem</p>	<p>MOPR</p> <p>WSS</p> <p>Organizacje pozarządowe wykonujące zadania tego typu</p>	2024-2028

		na płeć i wiek		
	2.3.3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej całodobowych miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej 2. Liczba miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy domowej 3. Liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej z podziałem na płeć i wiek 	MOPR WSS	2024-2028
	2.3.4. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba lokalnych telefonów zaufania 2. Czas dostępności telefonów 3. Liczba rozmów i interwencji 	MOPR WSS	2024-2028
	2.3.5. Wzmacnianie ochrony osób doznających przemocy domowej w toku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przyjaznych pokoi przesłuchań 2. Liczba osób przesłuchiwanym w 	Sąd Policja	2024-2028

	postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób doznających przemocy domowej	przyjaznych pokojach przesłuchań	Prokuratura	
	2.3.6. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie ar. 12a ustawy	1. Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową z podziałem na płeć	MOPR Podmioty pieczy zastępczej	2024-2028
	2.3.7. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej	1. Liczba edycji programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej 2. Liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w programie terapeutycznym z podziałem na płeć 3. Liczba osób doznających przemocy domowej, które ukończyły programy terapeutyczne z podziałem na płeć	MOPR	2024-2028
	2.3.8. Tworzenie warunków umożliwiających osobom	1. Liczba opracowanych uregulowań prawnych (przepisów prawa miejscowego,	MOPR	2024-2028

	doznającym przemocy domowej otrzymanie mieszkania w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych	regulaminów, etc.) umożliwiającymi pomoc osobom doznającym przemocy w uzyskaniu mieszkania 2. Liczba mieszkań socjalnych przyznanych osobom doznającym przemocy domowej w pierwszej kolejności	WSS ZI	
2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych	2.4.1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom doznającym przemocy	1. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej	ZI MOPR	2024-2028

Obszar III – Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki, zakres informacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje	3.1.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności	1. Corocznie aktualizowane na stronach internetowych bazy teleadresowej podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie 2. Liczba informatorów zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych	MOPR WSS	2024-2028

pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi	realizujących programy korekcyjno- edukacyjne	przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie na obszarze Szczecina		
	3.2.1. Przesyłanie zaktualizowanych informatorów ze Szczecina, o których mowa w pkt. 3.1.1. właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji, Żandarmerii Wojskowej, każdego kolejnego roku (z preferencją dla informacji elektronicznej umożliwiającej bieżącą aktualizację i stałą aktualną obecność informacji na stronach www i innych kanałach komunikacji elektronicznej)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wszczętych postępowań oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą domową 2. Liczba zakończonych postępowań w sprawach przemocy domowej poprzez sporządzenie aktu oskarżenia 3. Liczba zakończonych postępowań w sprawach przemocy domowej poprzez umorzenie postępowania 4. Liczba zakończonych postępowań w sprawach przemocy domowej poprzez sporządzenie aktu oskarżenia 5. Liczba zakończonych postępowań w sprawach przemocy domowej poprzez umorzenie postępowania 6. Liczba zatrzymań sprawców przemocy domowej 	MOPR ZI	2024-2028

		<p>7. Liczba złożonych wniosków do prokuratora o zastosowanie w/w środków zapobiegawczych</p> <p>8. Liczba zastosowanych w/w środków zapobiegawczych</p> <p>9. Liczba złożonych wniosków do sądu o zastosowanie w/w środków zapobiegawczych</p> <p>10. Liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, do sądu w przedmiocie zastosowania w/w środków karnych lub probacyjnych</p> <p>11. Liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd w/w środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego</p> <p>12. Liczba orzeczeń sądowych uwzględniających w/w wnioski w postępowaniu wykonawczym</p>		
3.2. Interwencja oraz reakcja właściwych służb na stosowanie przemocy	3.2.1. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową	1. Liczba wszczętych postępowań oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą domową	Prokuratura Policja Sąd	2024-2028

domowej	<p>z osobami dotkniętymi przemocą poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zatrzymywanie osób stosujących przemoc domową; - występowanie do prokuratora lub sądu o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc domową środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą domową, a także nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, ewentualnie tymczasowego aresztowania; - występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc domową 	<p>2. Liczba zakończonych postępowań w sprawach przemocy domowej poprzez sporządzenie aktu oskarżenia</p> <p>3. Liczba zakończonych postępowań w sprawach przemocy domowej poprzez umorzenie postępowania</p> <p>4. Liczba zakończonych postępowań w sprawach przemocy domowej poprzez sporządzenie aktu oskarżenia</p> <p>5. Liczba zakończonych postępowań w sprawach przemocy domowej poprzez umorzenie postępowania</p> <p>6. Liczba zatrzymań sprawców przemocy domowej</p> <p>7. Liczba złożonych wniosków do prokuratora o zastosowanie w/w środków zapobiegawczych</p> <p>8. Liczba zastosowanych w/w środków zapobiegawczych</p> <p>9. Liczba złożonych wniosków do sądu o zastosowanie w/w środków</p>		
---------	---	--	--	--

	<p>środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, zakazie przebywania w określonych miejscach, opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym</p>	<p>zapobiegawczych</p> <p>10. Liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, do sądu w przedmiocie zastosowania w/w środków karnych lub probacyjnych</p> <p>11. Liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd w/w środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego</p> <p>12. Liczba orzeczeń sądowych uwzględniających w/w wnioski w postępowaniu wykonawczym</p>		
	<p>3.2.2. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej</p>	<p>1. Liczba interwencji Policji (w tym zatrzymań) wobec osób uprzednio skazanych za przemoc domową, pozostających w okresie próby oraz pod dozorem kuratora sądowego</p> <p>2. Liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12d ustawy)</p> <p>3. Liczba wniosków prokuratora do sądu o</p>	<p>Policja</p> <p>Kuratorzy</p> <p>Prokuratura</p>	<p>2024-2028</p>

		<p>zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy domowej</p> <p>4. Liczba przekazanych w/w organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.</p>		
<p>3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy domowej</p>	<p>3.3.1. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową</p>	<p>1. Liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych</p> <p>2. Liczba osób zgłoszonych do programu korekcyjno - edukacyjnego z podziałem na płeć i wiek</p> <p>3. Liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych z podziałem na płeć i wiek</p> <p>4. Liczba osób, które ukończyły programy</p>	<p>MOPR</p>	<p>2024-2028</p>

		oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z podziałem na płeć i wiek		
	3.3.2. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno - edukacyjnego	1. Liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu korekcyjno - edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej 2. Liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno - edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego	MOPR Sądy	2024-2028
3.4. Realizowanie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do zmiany wzorców zachowań	3.4.1. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	1. Liczba edycji programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	Wyłoniony realizator zadania	2024-2028
	3.4.2. Badanie skuteczności programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	1. Liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno – terapeutycznych z podziałem na płeć i wiek 2. Liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno – terapeutyczne z podziałem na płeć i wiek	Wyłoniony realizator zadania	2024-2028

		3. Liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programów psychologiczno – terapeutycznych powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej z podziałem na płeć i wiek		
--	--	--	--	--

Obszar IV – Podnoszenie kompetencji służb

Kierunki działań	Rodzaje działań	Wskaźniki, zakres informacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
4.1. Doskonalenie umiejętności zawodowych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	4.1.1. Doskonalenie wiedzy i umiejętności pracowników służb społecznych, oświaty, policji	1. Liczba szkoleń 2. Liczba uczestników	MOPR WSS WOś Policja	2024-2028
4.2. Wzmocnienie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	4.2.1. Organizacja szkoleń z zakresu wypalenia zawodowego osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, superwizji, coachingu, grup wsparcia	1. Liczba szkoleń 2. Liczba uczestników 3. Liczba superwizji, coachingu, grup wsparcia 4. Liczba uczestników	MOPR WSS	2024-2028

3. Adresaci

- 1) ogół mieszkanek i mieszkańców Gminy Miasto Szczecin
- 2) osoby doznające przemocy domowej w Gminie Miasto Szczecin
- 3) osoby stosujące przemoc domową w Gminie Miasto Szczecin
- 4) świadkowie przemocy domowej w Gminie Miasto Szczecin
- 5) służby, instytucje i osoby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie Gminy Miasto Szczecin

4. Realizatorzy

Realizatorami Programu są jednostki pomocy społecznej oraz systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, prowadzone przez Gminę Miasto Szczecin oraz inne podmioty działające w tym obszarze, instytucje wymiaru sprawiedliwości, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczecinie, Szczecińskie Centrum Profilaktyki Uzależnień, instytucje ochrony zdrowia i oświaty. Natomiast szczególną rolę pełni Zespół Interdyscyplinarny, jako koordynator działań na rzecz rozwiązywania problemów przemocy domowej oraz inicjator nowych działań, potrzeb i strategii. Ponadto określone usługi i zadania wspierające realizację Programu, będą zlecane także organizacjom pozarządowym w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W składzie osobowym Zespołu Interdyscyplinarnego są przedstawiciele następujących instytucji: Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, Komendy Miejskiej Policji w Szczecinie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Żandarmerii Wojskowej, Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Okręgowym w Szczecinie, Prokuratury Okręgowej, ochrony zdrowia, oświaty oraz organizacji pozarządowych. Kluczową rolę w tym systemie i obsługę administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, który jest również wykonawcą szeregu działań w szczególności interwencyjnych, pomocowych, specjalistycznych i sprawozdawczych oraz pełni rolę koordynatora przedmiotowego Programu. Natomiast nadzór merytoryczny na realizacją programu sprawuje Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin.

5. Monitoring i sprawozdawczość oraz ewaluacja Programu

Monitorowanie realizacji przedmiotowego Programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, które w szczególności dotyczyć będą:

- a) zakresu i skali działań instytucji pomagających osobom dotkniętym przemocą domową
- b) form i skali działań profilaktycznych oraz udzielanej pomocy takim osobom,
- c) form i skali działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową,
- d) dynamiki i skali zjawisk przemocy oraz jej lokalizacji środowiskowej i lokalnej,
- e) wiedzy, świadomości i postaw wobec przemocy domowej

Informacja z realizacji Programu przygotowywana będzie przez Zespół Interdyscyplinarny w formie sprawozdań rocznych, które zostaną przedłożone do akceptacji Prezydenta Miasta Szczecin **do dnia 30 marca każdego roku.**

Monitorowanie postępów z realizacji Programu i stopnia osiągniętych celów, będzie opierała się na danych i informacjach pozyskanych z: Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, Punktów Konsultacyjnych ds. Uzależnień i Przemocy Domowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczecinie, Urzędu Miasta Szczecin, instytucji ochrony zdrowia, Policji, Oświaty, Prokuratury, Sądu.

6. Źródła finansowania Programu

Finansowanie przedmiotowego Programu odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miasto Szczecin, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł, w tym w ramach funduszy europejskich, środków pochodzących z sektora pozarządowego. Ponadto, jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z kierunkami ministerialnymi, w tym na działania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, które są finansowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej jako zadanie zlecone powiatu.

Wsparciem realizacji celów przedmiotowego Programu i źródłem finansowania będą również wybrane działania, które są zaplanowane i finansowane w ramach programów realizowanych przez Gminę Miasto Szczecin. Działalność podmiotów

pozarządowych, będzie mogła być wspierania finansowo w trybie zadań zleconych na wsparcie bądź powierzenie poprzez udzielenie dotacji z budżetu Gminy Miasta Szczecin oraz z innych źródeł przeznaczonych na ten cel.

7. Zasoby i realizatorzy

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie (MOPR)
- 2) Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin (WSS)
- 3) Wydział Oświaty Urzędu Miasta Szczecin (WOś)
- 4) Zespół Interdyscyplinarny (ZI)
- 5) Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy (PK)
- 6) Komenda Miejska Policji Wymiar sprawiedliwości
- 7) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)
- 8) Szczecińskie Centrum Profilaktyki Uzależnień
- 9) Instytucje ochrony zdrowia
- 10) Placówki oświatowe
- 11) Organizacje pozarządowe